

**Przedmiotowy system oceniania z biologii
w Szkole Podstawowej nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi
im. Pamięci Majdanka w Lublinie**

System oceniania z biologii został opracowany na podstawie:

1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U.z 2017r., poz.1534).
2. Statutu Szkoły Podstawowej nr 32 z Oddziałami Integracyjnymi im. Pamięci Majdanka w Lublinie
3. Programu nauczania biologii w szkole podstawowej „Puls życia”.

I. ZASADY PSO

1. Na początku roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów o zakresie wymagań z biologii oraz o sposobie i zasadach oceniania.
2. Sprawdziany podsumowujące działy są obowiązkowe i każdy uczeń powinien go napisać. Jeśli ucznia nie było w dniu sprawdzianu w szkole pisze go w terminie uzgodnionym z nauczycielem, jednak nie później niż w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły.
3. Sprawdziany są zapowiadane jeden tydzień przed ich odbyciem się.
4. Osoby które za sprawdzian nie otrzymają oceny pozytywnej, mają obowiązek poprawienia go w ciągu dwóch tygodni od otrzymania oceny niedostatecznej po uprzednim umówieniu się z nauczycielem.
5. Uczeń jest zobowiązany do noszenia zeszytu przedmiotowego oraz podręcznika.
6. Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć 2 razy w semestrze. Musi to uczynić na początku lekcji przy sprawdzaniu listy obecności. Po wykorzystaniu wszystkich nieprzygotowań w semestrze, za każde następne uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, a na koniec semestru jednorazowo -1 p. z zachowania w kategorii I.
7. Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy.

8. Za prace na lekcji uczeń otrzymuje plusy lub minusy, których grupy zebrane po 4 tworzą ocenę według poniższego klucza:
- +++++ - ocena bardzo dobra
 - ++++- - ocena dobra
 - +++-- - ocena dostateczna
 - ++--- - ocena dopuszczająca
 - +---- - ocena niedostateczna
9. Ocenę semestralną i końcoworoczną uczeń otrzymuje za systematyczną pracę w ciągu całego semestru (roku).

II. NARZĘDZIA POMIARU OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

Ocenie podlegają:

- sprawdziany pisemne 1-godzinne z danego działu
- kartkówki
- karty pracy
- aktywność na lekcji
- odpowiedzi ustne
- realizacje indywidualnych lub grupowych projektów.

III. SKALA OCEN

1. Zgodnie ze Statutem szkoły stosuje się skalę od 1 do 6.
2. Przy ocenach cząstkowych dopuszcza się plusy i minusy.
3. Przy ocenie ze sprawdzianów stosuje się następujące progi procentowe:
stopień celujący – 6 (100% - 96%),
stopień bardzo dobry – 5 (95% - 90%),
stopień dobry – 4 (89% - 75%),
stopień dostateczny – 3 (74% - 50%),
stopień dopuszczający – 2 (49% - 30%),

stopień niedostateczny – 1 (29% - 0%).

4. Śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną ustala się wg średniej ważonej tj.

od średniej 5,5 ocen bieżących do średniej 6,0 – ocenę celującą

od średniej 4,6 ocen bieżących do średniej 5,49 – ocenę bardzo dobrą

od średniej 3,6 ocen bieżących do średniej 4,59 – ocenę dobrą

od średniej 2,6 ocen bieżących do średniej 3,59 – ocenę dostateczną

od średniej 1,8 ocen bieżących do średniej 2,59 – ocenę dopuszczającą

od średniej 0,0 ocen bieżących do średniej 1,79 – ocenę niedostateczną.

IV. WYMAGANIA NA DANĄ OCENĘ

Ocena celująca

Uczeń:

- wykazuje się wiadomościami i umiejętnościami wykraczającymi poza program,
- potrafi rozwiązać wiele problemów praktycznych i teoretycznych nietypowych, innych niż na lekcjach,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- jest twórczy i rozwija swoje uzdolnienia,
- aktywnie uczestniczy w lekcji,
- reprezentuje szkołę i klasę w konkursach na szczeblu wyższym niż szkolny,
- starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami,

- samodzielnie rozwiązuje problemy zadane przez nauczyciela, inne niż przykłady pokazywane i rozwiązywane w klasie,
- zadania wykonuje w określonym przez nauczyciela czasie,
- starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- wypowiada się poprawnie i precyzyjnie,
- pracuje na lekcji z zaangażowaniem,
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy,
- projektuje i wykonuje doświadczenia biologiczne,
- biegle rozwiązuje karty pracy oraz samodzielnie rozwiązuje zadania o dużym stopniu trudności.

Ocena dobra

Uczeń:

- posiada wiadomości i umiejętności, które pozwalają mu na rozumienie większości materiału,
- poprawnie rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne,
- bierze czynny udział w lekcji,
- zadania wykonuje w określonym przez nauczyciela czasie, a ewentualne braki uzupełnia, źle wykonane zadanie poprawia,
- pracuje systematycznie,
- korzysta z wykresów, diagramów, tabel i innych źródeł wiedzy biologicznej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości z przedmiotu na tyle, że jest w stanie czynić dalsze postępy w uczeniu się,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania i problemy,
- pracuje w miarę systematycznie,

- rzadko bierze aktywny udział w lekcji,
- odpowiada na zadane pytania jako wyznaczony, nie zgłasza się do odpowiedzi,
- z pomocą nauczyciela udziela odpowiedzi w zadaniach teoretycznych i praktycznych,
- z pomocą nauczyciela korzysta z wykresów, diagramów, tabel i innych źródeł wiedzy biologicznej,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania i problemy o niewielkim stopniu trudności.

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w programie, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania i problemy o bardzo niewielkim stopniu trudności,
- nie jest aktywny na lekcji, ale swoją postawą świadczy, że zależy mu na zdobyciu wiedzy,
- nie pracuje systematycznie.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował minimum podstawowych wiadomości, co uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy,
- nie potrafi rozwiązać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela,
- nigdy się nie zgłasza,
- zeszyt prowadzi niestarannie i fragmentarycznie pisze notatki,
- nie pracuje na lekcji,
- wykazuje niechęć do nauki.

V. INFORMOWANIE O OCENACH

- wszystkie oceny są jawne i wystawiane według wymagań na daną ocenę,
- uczeń ma prawo zapoznać się z uzasadnieniem ustalonej na semestr oceny,
- wszystkie sprawdziany, kartkówki i karty pracy są do wglądu u nauczyciela.

VI. POPRAWA OCEN

- W przypadku otrzymania ze sprawdzianu oceny niedostatecznej jak i innej niezadawalającej uczeń ma prawo do poprawy. Poprawa sprawdzianu jest obowiązkowa. Powinna odbyć się w terminie ustalonym przez nauczyciela. Jeżeli z poprawy sprawdzianu uczeń uzyska ocenę taką samą lub niższą od poprzedniej, wtedy nauczyciel nie wpisuje takiej oceny.
- W każdej kategorii oceny podlegającej poprawie, waga oceny poprawianej wynosi 1. Oceny poprawione zapisuje się w nawiasie kwadratowym. Ocena poprawiana otrzymuje wagę niższą, a ocena poprawiona wagę wyższą.
- Uczeń ma obowiązek uzupełnić braki wynikające z nieobecności w szkole w terminie jednego tygodnia od czasu powrotu do szkoły.
- Rodzice lub uczeń mogą nie zgadzać się z przewidywaną oceną semestralną lub końcoworoczną, uważając ją za zaniżoną. W takiej sytuacji obowiązują procedury zawarte w **Statucie** Szkoły dotyczące sprawdzianu wiadomości.

VII. WYMAGANIA WOBEC UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI

POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

1. **Uczniowie o inteligencji niższej niż przeciętna** - uzyskują słabe wyniki w nauce, pomimo dużego własnego nakładu pracy i intensywnej stymulacji rozwoju; program szkoły ogólnodostępnej jest dla nich trudny, a przede wszystkim zbyt szybko realizowany. W tej grupie uczniów można mówić o obniżeniu wymagań pamiętając jednak, że obniżenie kryteriów jakościowych nie może zejść poniżej podstawy programowej.

Ogólne wymagania:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- pozostawianie więcej czasu na jego utrwalenie,

- podawanie poleceń w prostszej formie,
- unikanie trudnych/bardzo abstrakcyjnych pojęć,
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- uwzględnienie wolniejszego tempa pracy (mniej zadań na klasówkach, tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie),
- szerokie stosowanie zasady pogłębienia,
- odrębne instruowanie dzieci – tłumaczenie poleceń.

2. Uczniowie słabo widzący

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- właściwe umiejscowienie dziecka w klasie (zapobiegające odblaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność,
- udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej,
- podawanie modeli/przedmiotów/konstrukcji geometrycznych do obejrzenia z bliska/na kartkach większego formatu,
- zwracanie uwagi na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużyciem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań),
- częste zadawanie pytania „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych.

3. Uczniowie słabo słyszący

- nauczyciel mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu dziecka zwrócony twarzą w jego stronę,
- należy mówić do dziecka wyraźnie, używając normalnego głosu i intonacji, upewniając się, czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez dziecko - w przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia,

sformułować inaczej polecenie,

- w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych,
- pisanie ze słuchu – należy stosować ćwiczenia w pisaniu ze słuchu tylko wyrazów lub zdań wcześniej z dzieckiem utrwalonych, w oparciu o znane mu słownictwo; można także to zadanie zastąpić inną formą ćwiczeń w pisaniu,
- przy ocenie prac pisemnych nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu,
- przy ocenie osiągnięć ucznia należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

4. Specyficzne trudności w uczeniu się (np. dyskalkulia, dysgrafia, dysortografia, dysleksja)

Dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Diagnoza dysleksji nie daje możliwości obniżenia wymagań. Należy natomiast dbać o rozwój sfery emocjonalnej.

Ogólne zasady postępowania z uczniem z dysleksją rozwojową:

- unikanie odpytywania z głośnego czytania przy całej klasie (gł. dzieci młodsze),
- ograniczanie czytania obszernych rozdziałów istotnych ze względu na omawianą tematykę, akceptowanie korzystania z form skróconych,
- kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów
- ze względu na wolne tempo czytania lub/i pisania zmniejszenie liczby zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużenie czasu pracy,
- ograniczanie tekstów do czytania i pisania na lekcji do niezbędnych notatek, których nie ma w podręczniku; ew. przygotowanie dla dziecka gotowej notatki do wklejenia,
- przygotowywanie pisemnych sprawdzianów w formie testów wyboru, zdań niedokończonych, tekstów z lukami,

- wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych,
- w przedmiotach ścisłych w ocenie pracy ucznia wskazana jest koncentracja na prześledzeniu toku rozumowania w danym zadaniu i jeśli jest on poprawny – wystawienie uczniowi oceny pozytywnej; należy zwrócić uwagę na graficzne rozplanowanie sprawdzianów – pod treścią zadania powinno być wolne miejsce na rozwiązanie. Tam, gdzie jest taka możliwość, pozwolić na korzystanie z gotowych wzorów, tablic itp,
- unikanie wyrywania do odpowiedzi - umożliwienie przypomnienia wiadomości, koncentracji, opanowania napięcia emocjonalnego często blokującego wypowiedź,
- podczas oceny prac pisemnych - nie uwzględniać poprawności ortograficznej lub oceniać ją opisowo.
- **Dysgrafia** - wskazane jest akceptowanie pisma drukowanego, pisma na komputerze. Nie należy również oceniać estetyki pisma, np. w zeszytach. Jeśli pismo dziecka jest trudne do odczytania, można zamienić pracę pisemną na wypowiedź ustną

5. **Dzieci nadpobudliwe (nie tylko ze zdiagnozowanym ADHD)** – głównym problemem jest zachowanie tych dzieci, utrudniające prowadzenie lekcji oraz problemy w nauce, wynikające z trudności w koncentracji uwagi.

Ogólne zasady postępowania z uczniem nadpobudliwym:

- poświęcanie dziecku dużo uwagi, uczenie współdziałania, pracy w grupie,
- ustalenie zrozumiałych dla dziecka reguły,
- stosowanie zrozumiałego dla dziecka systemu pochwał i kar; wskazana życzliwa konsekwencja; wszystkie konsekwencje pozytywne jak i negatywne wyciągać natychmiast,
- wzmacnianie wszystkich przejawy pożądanego zachowania;
- wydawanie poleceń krótkimi, zdecydowanymi zdaniami,
- przekazywanie treści w jasnej, prostej i krótkiej formie; zadania powinny być krótkie, ale urozmaicone
- pomoc dziecku w zorganizowaniu świata wokół siebie; usuwanie z otoczenia dziecka przedmiotów, plakatów, obrazów, które mogą je rozpraszać; w miarę możliwości działanie według wcześniej ustalonego planu,

- pilnowanie, by uczeń wychodził do domu z zapisanymi notatkami z lekcji.

Wszystkie zasady nie ujęte w dokumencie są stosowane zgodnie z rozporządzeniem MEN i dokumentacją szkoły.

VIII. ZMIANY DOTYCZĄCE ZASAD OCENIANIA W PRZYPADKU

ZDALNEGO NAUCZANIA

1. Pomiar osiągnięć ucznia odbywa się w następujący:

- Prace zlecone przez nauczyciela będą w formie: prac pisemnych w zeszytach, na kartach pracy lub ewentualnie zadań online (np. Forms, Quizizz),
- Dla każdej pracy zostanie określony termin wykonania i przestania jej do nauczyciela.
- Wybrane prace będą sprawdzane i oceniane z wagą 1, oceny będą wstawiane do dziennika elektronicznego.
- Nieprześnięcie pracy w wyznaczonym terminie bez uzasadnionej przyczyny będzie oceniane zgodnie z typem pracy (minus lub ocena niedostateczny).
- Nauczyciel ma możliwość przeprowadzania niezapowiedzianych kartkówek (z wagą oceny 1) w postaci krótkich testów – formularzy elektronicznych np. Forms, Quizizz dostępnych dla ucznia poprzez link w ustalonych ramach czasowych.
- Testy powtórzeniowe po każdym dziale będą zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i są obowiązkowe. Uczeń pisze je w trakcie lekcji online (np. z wykorzystaniem Forms, Quizizz) i przesyła w podany przez nauczyciela sposób. Ocena z testu powtórzeniowego ma wagę 2.
- W przypadku kłopotów z wysłaniem odpowiedzi do testu powtórzeniowego lub choroby uniemożliwiającej uczestniczenie w lekcji online i napisanie testu (o czym informuje nauczyciela rodzic, wysyłając informację przez dziennik elektroniczny), uczeń pisze go w wyznaczonym przez nauczyciela terminie.
- Nie napisanie testu w wyznaczonym terminie bez uzasadnionej przyczyny skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej.
- Zawieszona będzie opcja nieprzygotowania do zajęć,

2. Praca na lekcji według tygodniowego rozkładu zajęć:

- Zadania będą udostępniane danej klasie w aplikacji Ms-Teams funkcjonującej w ramach szkolnego konta w pakiecie Office 365,
- Istnieje możliwość wysłania zadań inną drogą elektroniczną (Forms, Quizizz, dziennik elektroniczny, e-mail).
- Nauczyciel prowadzi lekcje online (Teamsy) zgodnie z harmonogramem wyznaczonym przez Dyrektora Szkoły.
- Wiadomości będą wysłane drogą elektroniczną (dziennik elektroniczny, e-mail, Office 365).
- Nauczyciel pozostaje do dyspozycji uczniów online w czasie swojej pracy poprzez dziennik elektroniczny, e-mail bądź inny wybrany przez siebie sposób i w oznaczonych godzinach.